

LIBERALIZAM i KONZERVATIVIZAM

Prvi čas vežbi

---

prof. dr Bojan Vranić

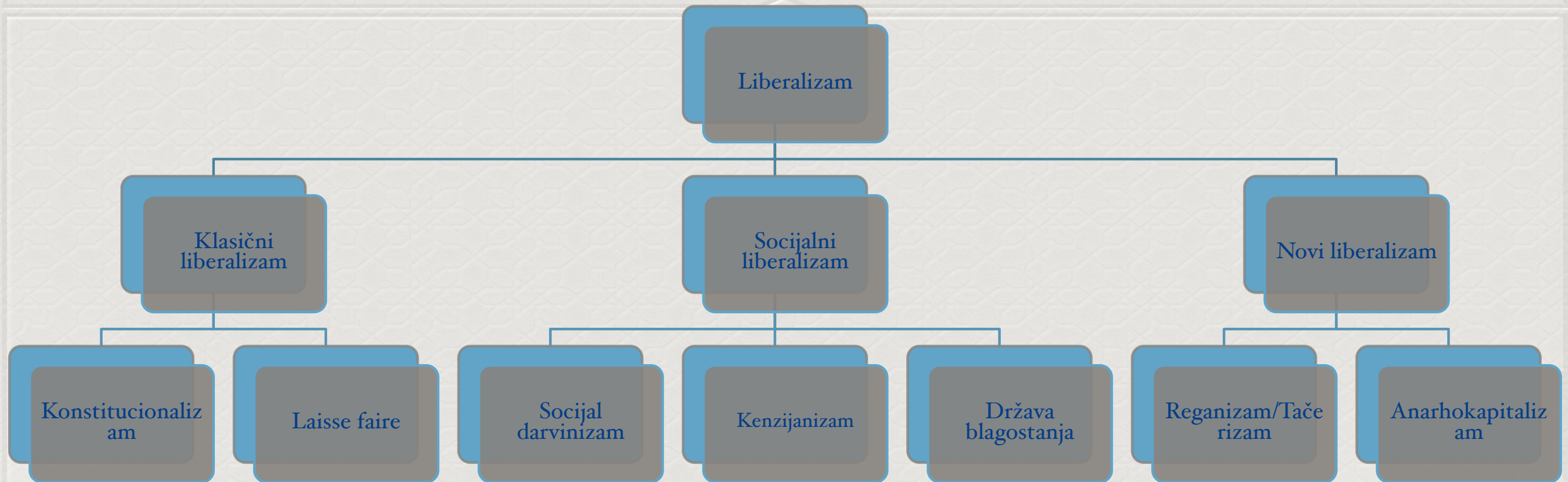
Konstitucionalizam

- Liberalizam kao ideologija ograničenja autoriteta
- Konstitucionalizam – ustavna vlast
- Liberalna demokratija
  - Predstavnička vlast
  - Pravna država vs. vladavina prava

Minimalna država

- “Noćni čuvar”;
- Osnovna svrha države: sigurnost
  - Zaštita telesnog integriteta;
  - Pravna zaštita;
- Javno dobro;
- Socijalna država, država znanja i liberalizam.

Vrste liberalizma

Klasični liberalizam

- 17. do 19. veka
- Liberali: Hobs, Dekart, Lok, Hjum, Spinoza, Volter, Konstan, Smit, Rikardo, Kant...
- Borba za slobodno tržište (laisse faire);
- Borba za pravnu državu (Konstitucionalizam);
- Proces stvaranja građanina - prava, dostojanstvo, autonomija.

Socijalni liberalizam

- 19. vek
- Liberali: Mil, Tokvil, Grin, Bosanke, Spenser...
- Autonomija i obligacija;
- Demokratski liberalizam;
- Liberalizam i evolucija.

Socijalni liberalizam

- 20. vek
- Liberali: Kejnz, Berlin, Rols...
- Liberalni pluralizam;
- Kenzijanska ekonomija;
- Država blagostanja;
- Proširenje prirodnih prava socijalnim pravima.

Neoliberalizam

- 21. vek;
- Liberali: Tačer, Regan, fon Hajek, Fridman, Fukujama...
- Krah socijalne države
- Deregulacija i privatizacija
- Izvoz demokratije;
- Ideje anarhokapitalizma - tržište uređuje sve.

KONZERVATIVIZAM

- Ideologija reakcije i ideologija očuvanja;
- Koreni u Engleskoj i Velikoj Britaniji - torijevci (nakon 1835. godine, Konzervativna stranka);
- Političko delanje: status quo, ravnoteža, kompromis, nesklonost ka promenama;

Vrste konzervativizma

O1

Autoritarni konzervativizam - nastaje početkom 19. veka, protiv liberalizma, restauracija monarhije, danas politička opcija koja naginje autoritarizmu;

O2

Paternalistički konzervativizam - nastaje u drugoj polvini 19. veka, odbrana od socijalizma i industrijalizacije, zaštita slobodnog tržišta i vlasništva, parlamentarna demokratija

O3

Hrišćanska demokratija - nastaje nakon 1945. godine, teologija oslobođenja, okretanje ka demokratiji, supsidijaritet, isticanje socijalne kohezije, protiv komunizma;

O4

Novi konzervativizam (neoliberalizam) - nastaje nakon 1980e, Nekonomska sloboda, disciplina umesto intervencije, povratak vrednostima.

Hvala na pažnji!

bojan.vranic@fpn.bg.ac.rs